

TƏSVİRİ İNCƏSƏNƏT

DƏRSLİK

2

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT HİMNİ

*Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.*

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadیرiz!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!
Minlərlə can qurban oldu!
Sinən hər bə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər
Hərə bir qəhrəman oldu!

Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkən!

Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə
Cümlə gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

HEYDƏR ƏLİYEV
AZƏRBAYCAN XALQININ ÜMUMMİLLİ LİDERİ

YEGANƏ CƏLİLOVA
KƏMALƏ CƏFƏRZADƏ

TƏSVİRİ İNCƏSƏNƏT

Ümumtəhsil məktəblərinin 2-ci sinfi üçün
Təsviri incəsənət fənni üzrə dərslik

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi bn@bakineshr.az və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

Bakı – 2018

TƏSVİRİ İNCƏSƏNƏT

2

MÜNDƏRİCAT

1

SEHRİLİ RƏNGLƏR

1. Təbiət və rəssam	5
2. Rəssam hansı materiallarla işləyir	7
3. Əsas və qarışıq rənglər	10
4. İsti və soyuq rənglər	11
5. Payızın sehrli rəngləri	12
Özünü yoxla	15

2

TƏSVİRETMƏ QAYDALARI

6. Ornament və kompozisiya	16
7. Simmetriya	18
8. Naturadan rəsm	20
9. Güldən çəkirik	22
10. Təsviri sənətin janrları	23
Özünü yoxla	25

3

TƏBİƏT VƏ İNSAN

11. Azərbaycan sənətkarları. Ə.Əzimzadə, B.Kəngərli	26
12. Qışın möcüzələri	28
13. Oriqami	29
14. Plastilin nəyi bacarır	30
15. Rəssam-heykəltəraş	32
Özünü yoxla	34
16. Məişət əşyalarının gözəlliyi	35
17. Təsəvvürə əsasən quşları çəkirik	36
18. Sualtı dünyanın sakinləri	38
19. Yurdumuza Bahar gəlir	39
20. Xoş gəlmisən, elin əziz bayramı!	40
Özünü yoxla	42

4

GÖZƏLLİK ALƏMİNƏ SƏYAHƏT

21. Təbiəti qoruyaq	43
22. Nağıllarda xeyirxahlıq və qəddarlıq	45
23. Nəqliyyat vasitələrini çəkirik.	46
24. Güllərin möcüzəsi	47
25. Bəzək əşyaları	49
26. Dünya şöhrətli Azərbaycan inciləri	51
27. Azərbaycan sənətkarları. Q.Xalıqov, C.Qaryağdı	52
Özünü yoxla	54
28. Dünyanın məşhur muzeyləri.	55

Ləvazimat və tapşırıqlar

Sual, müzakirə və diskussiyalar

1. SEHRLİ RƏNGLƏR

1. TƏBİƏT VƏ RƏSSAM

Bizi əhatə edən ətraf aləmin gözəlliyi şair və yazıçını, bəstəkarı və rəssamı yaratmağa ruhlandırır.

Ətrafda baş verən hadisələri və varlıqları təsvir etmək üçün yaxşı müşahidəçi olmaq lazımdır. **Müşahidəçi** — ətrafa tamaşa edən, baxan insana deyilir.

Rəssam — müşahidə edən, sirli-sehrli təsvirlər yaradan bir insandır.

Rəssamların yay fəslinə aid əsərlərini seyr et və nə təsvir olunduğunu söylə.

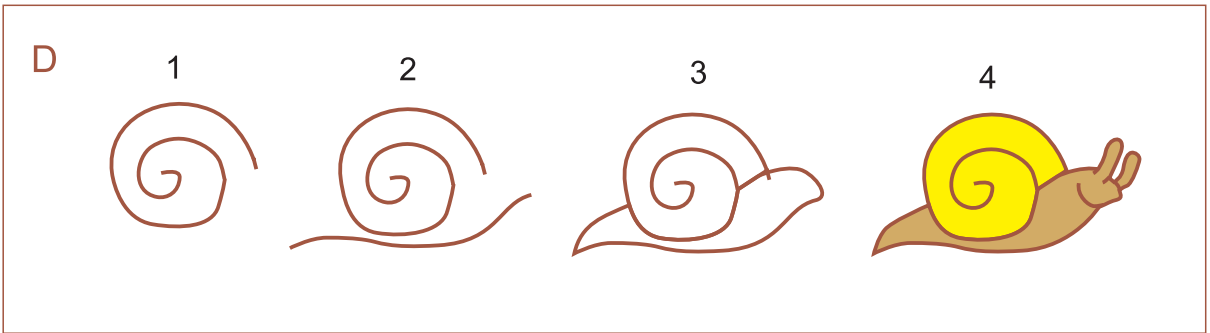
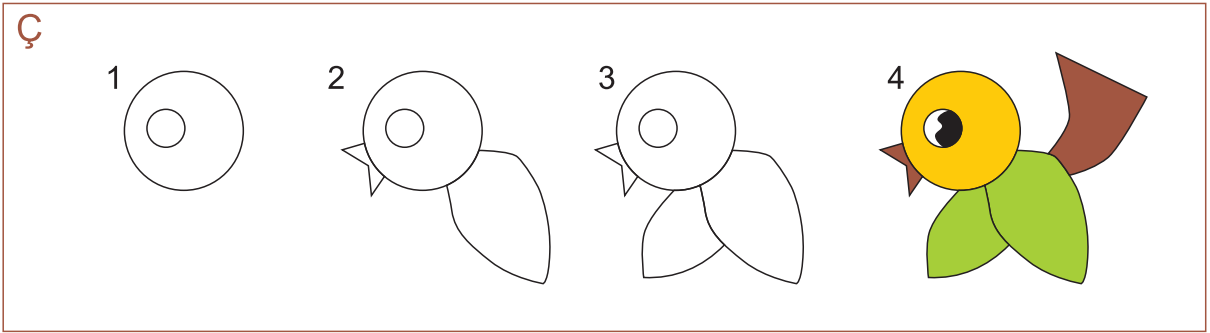
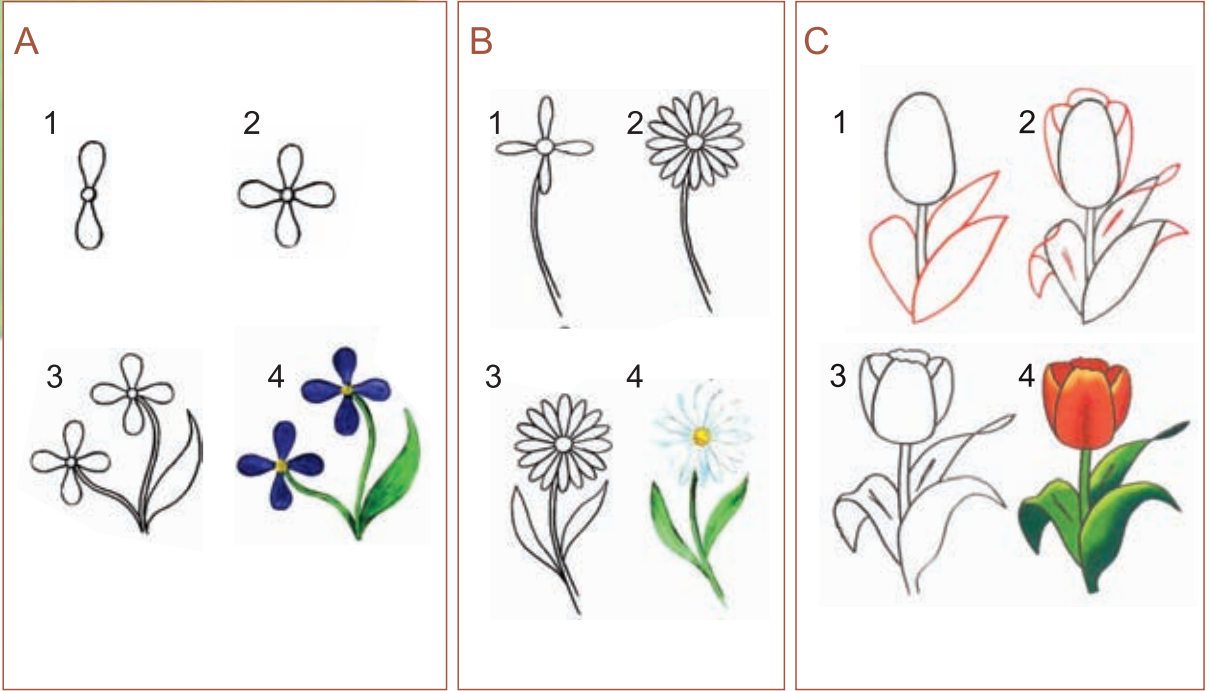

Mikayıl Abdullayev. "Genişlik"

Lətif Feyzullayev. "Yay"

Yay fəslini təsvir etmək üçün verilmiş nümunələrdən istifadə etmək olar.

Rəngli karandaşlar, flomasterlər, pastel təbaşirlər, quaş və ya akvarel

Yaradıcı tapşırıq

“Yay fəslı” mövzusu üzrə rəsm çək.

Əsərlərdə təsvir olunan hansı hadisələri həyatda müşahidə etmisən?

2. RƏSSAM HANSI MATERIALLARLA İŞLƏYİR

Təsviri incəsənət əsərlərini yaradan rəssam müxtəlif materiallardan istifadə edir.

Rəssam boyalarla çəkir.

XATIRLA

Akvarel — incə, şəffaf boyadır. Bu boya ilə işlədikdə sudan çox istifadə olunur.

Quaş — boyanın şəffaflığı yoxdur, qatıdır. İş zamanı boyadan çox, sudan isə az istifadə olunur.

Palitra — boyanı qarışdırmaq üçün nəzərdə tutulub.

Fırça — boyalarla işləyərkən istifadə edilir. Fırçalar yumru və düz formada olur.

YADDA SAXLA. Boyalarla işlənmiş təsvirlər **rəngkarlıq** əsərlərinə aiddir.

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Fırça ilə necə işləmək olar?

1. Fırçanı suda islat.

2. Fırçada olan artıq suyu parçaya hopdur.

3. Fırçanı boyaya toxundur və vərəqin üzərində rəngli ləkə çək.

4. Yenidən fırçanı suda islat və artıq suyu parçaya hopdur.

5. Sonra yeni rəng almaq üçün fırçanı başqa boyaya toxundur və ləkənin üzərini rənglə.

YADDA SAXLA. Fırçanı suda çox saxlamaq olmaz, çünki tüklər uzun müddət suda qaldıqda zədələnir!

Rəssam rəngli kağızlarla işləyir.

Rəssam təbii materiallarla işləyir.

Taniş ol

Rəssam-heykəltəraş daşı yonur.

Rəssam gil və plastilindən yapır.

Rəssam metal üzərində işləyir.

Rəssam ağacı yonur.

Pastel — yumşaq, rəngli təbəşirdir. Onun vasitəsi ilə xətt və ləkələri yaymaqla təsvirlər yaratmaq olar.

Pastel təbəşirlər

Bu təsviri
rəssam
pastel
təbəşirlərlə
çəkmişdir.

Edqar Deqa.
“Mavi geyimli rəqqasələr”

BU, MARAQLIDIR. Pastel — latın dilində “xəmir” deməkdir.

Rəngli karandaşlar, flomasterlər, pastel təbəşirlər, plastilin, rəngli kağız

Yaradıcı tapşırıq

Hər hansı bir materialdan istifadə edərək istədiyiniz təsviri yarat.

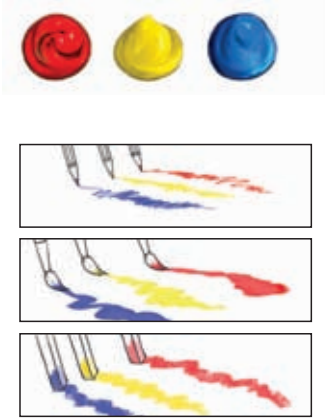

Rəssam hansı materiallardan istifadə edir?
Hansı işlər və nə üçün sizin daha çox xoşuna gəlir?

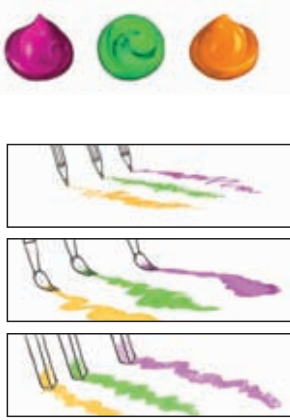
3. ƏSAS VƏ QARIŞIQ RƏNGLƏR

Dünyanı rəngsiz təsəvvür etmək mümkün deyildir. Ətraf aləmdə o qədər müxtəlif rənglər var ki...

Qırmızı, sarı, göy — **əsas rənglərdir.**

Bənövşəyi, yaşıl və narıncını isə **qarışıq rənglərə** aid edirlər.

Əsas rəngləri qarışdırarkən qarışıq rəngləri almaq olar.

Qırmızı və sarı rəngin qarışığından **narıncı rəng** alınır.

Sarı və göy rəngin qarışığından **yaşıl rəng** alınır.

? Bəs bənövşəyi rəngi necə almaq olar?

Bir neçə rəngi qarışdıraraq, müxtəlif qarışıq rənglər almaq olar. Onların alınmasını izah et.

Əsas və qarışıq rənglərdə olanları sadala.

? Nümunələrdən hansının rəngini təbiət, hansını isə insan verib?

YADDA SAXLA. Əsas rəngləri heç bir rəngdən almaq olmur.

Rəngli karandaşlar, pastel tabaşırlar, quaş

Yaradıcı tapşırıq

Əsas və ya qarışıq rənglərdən ibarət rəsm düşün və çək.

? Təbiətdə daha çox hansı rəngləri müşahidə etmisən – əsas və ya qarışıq? Nümunə göstər.

4. İSTİ VƏ SOYUQ RƏNGLƏR

Rənglər isti və soyuq olur. **İsti rənglər** sarı, qırmızı, narıncı, qəhvəyi və onlardan alınan rəng çalarlarıdır. Bu rənglər bizə Günəşi, istini, odu-alovu, səhranı xatırladır.

Soyuq rənglər bizə şaxta-sazağı, qarı, buzu, dənizi xatırladır. Bu rənglərə göy, bənövşəyi, yaşıl, mavi və onların çalarlarını aid etmək olar.

İsti rənglər

Soyuq rənglər

Təbiətdə isti və soyuq rənglərdə olan varlıqları sadala.

Əsərlərin hansında isti, hansında isə soyuq rənglər üstünlük təşkil edir?

Nadir Əbdürrəhmanov.
"Dağlı qadın"

Səttar Bəhlulzadə.
"Kəpəzin göz yaşları"

Quaş, akvarel

Yaradıcı tapşırıq

İsti, yaxud soyuq rənglərdən ibarət rəsm düşün və çək.

İsti, yaxud soyuq rənglər insanda hansı ovqat yaradır?

5. PAYIZIN SEHRLİ RƏNGLƏRİ

Bütün sənətkarlar kimi, rəssamlar da təbiətdən ilham alırlar. Onların əsərlərində payız mövzusunun xüsusi yeri var. Bu fəsil öz rəngarəngliyi ilə insanları cəlb edir.

? Rəssamlar öz əsərlərində hansı rənglərdən istifadə etmişlər?

Bağır Maratlı. "Mənzərə"

İsaak Levitan. "Payız mənzərəsi"

Rəssam payızı seyr edən zaman təbiətdə baş verənləri, insanların geyimlərini və hərəkətlərini müşahidə edir. Müşahidələri rəssama bütöv bir əsəri yaratmağa kömək edir. Təsvir zamanı obyektləri elə yerləşdirir ki, onlar bir-birini tamamlasın.

Ayrı-ayrı hissələrdən bütöv bir təsvir yaratmaq **kompozisiya** adlanır. Kompozisiya vasitəsi ilə rəssam tamaşaçıya düşündüyü hadisənin məzmununu açıqlayır.

Rəsmnin hissələri

Bütöv təsvir

Rəsmlərin hansında kompozisiya düzgün verilmişdir?

1

2

3

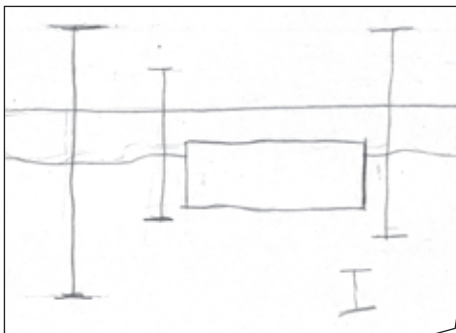

4

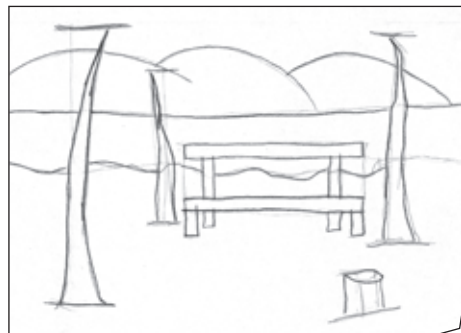
SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Kompozisiyanın qurulması

1. Rəsmi çəkərkən səma, torpaq, çay, oturmaq və ağacların yerlərini müəyyən et.

2. Obyektləri çək və formalarını dəqiqləşdir.

3. Oturacağı, ağacların gövdə, budaq və yarpaqlarını əlavə et.

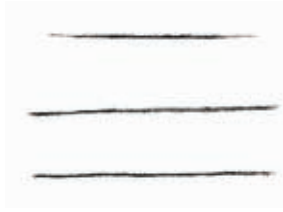
4. Rəsmi rənglə.

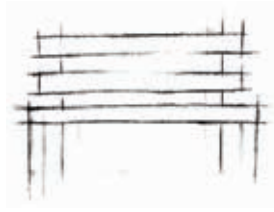
Oturacaq və ağacın çəkilmə ardıcılığı

A

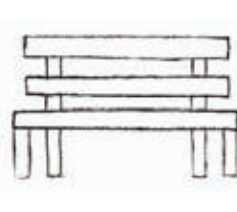
1

2

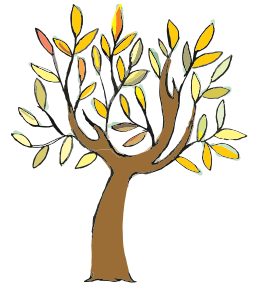
3

4

B

Quaş, rəngli karandaşlar, pastel təbəşirlər

Yaradıcı tapşırıq

Kompozisiyanı nəzərə alaraq payız mənzərəsini təsvir et.

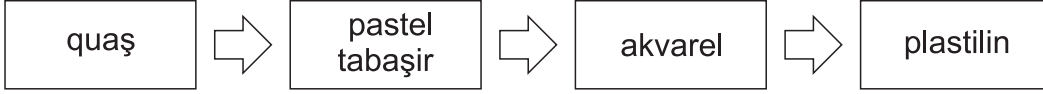

Payızın rəngləri hansılardır?

Payız fəslində isti rənglər çoxdur, yaxud soyuq rənglər?

ÖZÜNÜ YOXLA

1. Rəssamın istifadə etdiyi materialları ardıcılığa əsasən göstər:

1

2

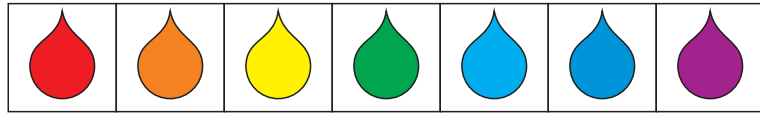

3

4

2. Əsas və qarışıq
rəngləri sadala.

1

2

3

4

5

6

7

3. Əsas rənglərdən hansı qarışıq rənglər alınır? Nümunələr əsasında izah et.

4. Rəssam əsərlərində müəyyən et:

*Əsas və qarışıq rənglər

*İsti və ya soyuq rənglər

Güllü Mustafayeva.
"Balaca Esmira"

Məlik Məmmədخانov.
"Narlar mis qablarla"

5. Düzgün verilmiş kompozisiyanı müəyyən et.

1

2

3

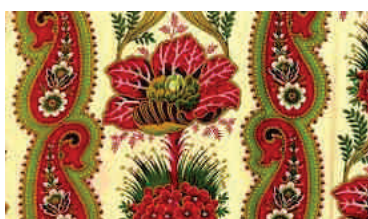

4

2. TƏSVİRETMƏ QAYDALARI

6. ORNAMENT VƏ KOMPOZİSİYA

Təbiət özünü hər zaman bəzəyir! Yarpaqlar, çiçəklər çox gözəldir! Təbiətdə mövcud olan forma və materiallardan istifadə etməklə insanlar da ətrafı gözəlləşdirməyə çalışır. Müxtəlif əşyaları bəzəmək üçün rəssam həndəsi fiqurlardan, gül və yarpaqlardan naxış və ornamentlər fikirləşir. Təkrarlanan naxışa **ornament** deyilir. Ornament qab-qacağı, geyimi, xalçaları bəzəyir.

Ornamentin elementləri çox zaman zolaqda yerləşir. Belə kompozisiya əşyaların kənarına gözəllik verir.

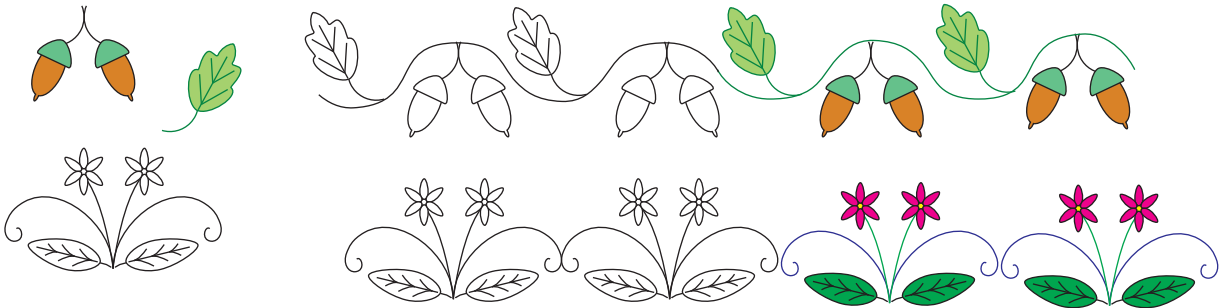

Naxış

Ornament

Ornamentlər müxtəlif olur. Daha çox nəbatî və hündəsi ornamentlərə rast gəlinir.

Nəbatı ornamentlər yarpaq, budaq, gül və digər bitki elementlərindən ibarət olur.

Həndəsi ornamentlər dairə, üçbucaq, düzbucaq, kvadrat və digər həndəsi fiqurlardan ibarətdir.

Rəngli karandaşlar, qələmlər, flomasterlər

Yaradıcı tapşırıq

Nəbati və həndəsi ornament düşün və çək.

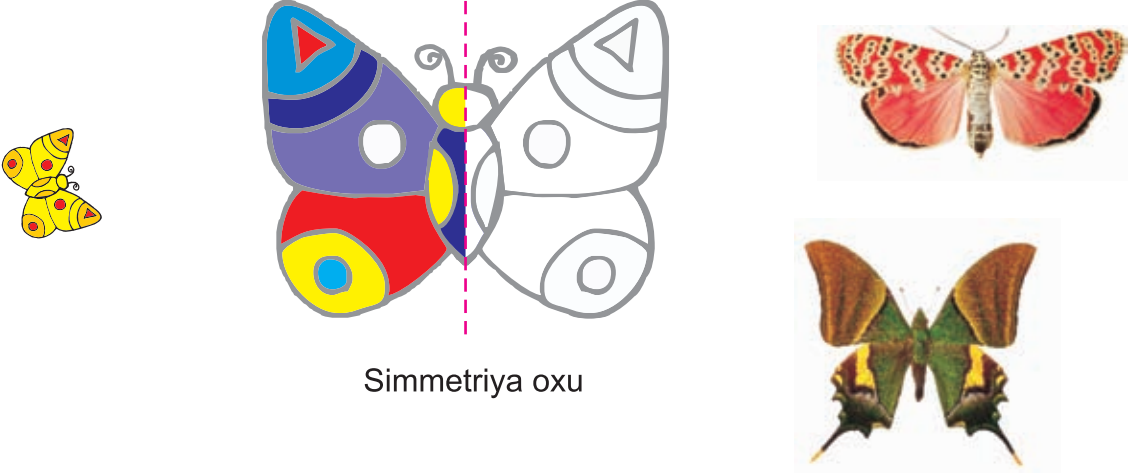

Naxışlara harada rast gəlmək olar?

Nəbati və həndəsi ornamentlər arasında fərq nədir?

7. SİMMETRİYA

Rəssam varlıqları təsvir edərkən onların əsas xüsusiyyətlərini nəzərə alır. Rəsmdəki kəpənəyin mərkəzindən keçən xətt onu iki eyni hissəyə bölür. Əgər kəpənəyin təsvirini ortadan qatlasaq, hər iki qanadı üst-üstə düşər. Qanadlar güzgüdə olan əksə bənzəyir. Qatlanma xətti **simmetriya oxu** adlanır.

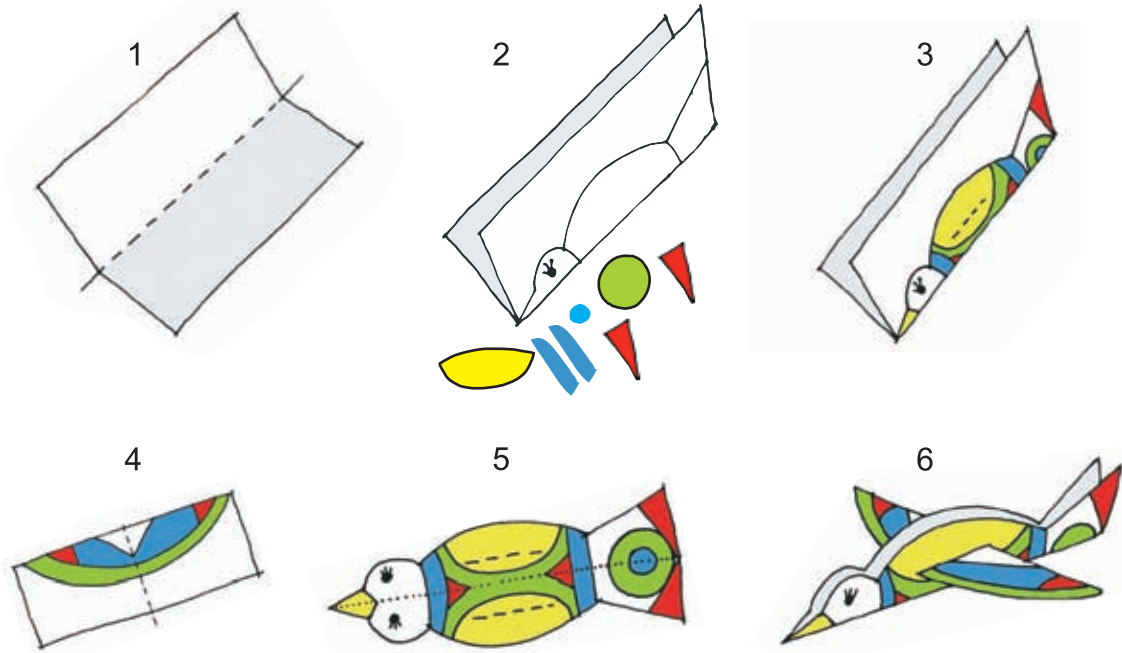
Bu əşyalar isə simmetrik deyil. Onların bir tərəfi digərindən formasına, ölçüsünə və başqa xüsusiyyətlərinə görə fərqlənir.

? Gördüklərinin hansı simmetrikdir, hansı isə simmetrik deyil? Cavabını əsaslandır.

Rəngli kağız, qayçı və yapışqandan istifadə etməklə simmetrik quşu aşağıdakı kimi düzəltmək olar.

Kağızla iş zamanı müxtəlif üsullardan istifadə olunur. Onu qatlamaq, kəsmək, fırlatmaq olar. Rəngli kağız, dəri, məxmər parçalarının kağız, parça üzərinə yapışdırılması və ya tikilməsi **aplikasiya** adlanır.

Simmetriyanı nəzərə alaraq, kəpənəyi düzəltməyə çalış.

YADDA SAXLA. Əşyanın mərkəz oxundan kənarda yerləşən sağ və sol hissəsi eynidir-sə, deməli, o, **simmetrikdir**.

Rəngli kağız, rəngli karandaşlar, flomasterlər

Yaradıcı tapşırıq

1. Simmetrik obyektlərin aplikasiyasını düzəlt.
2. Simmetrik əşyalar düşün və çək.

8. NATURADAN RƏSM

Rəssam ətraf aləmin gözəlliyini — canlı və cansız təbiəti həmişə öz rəsmlərində təsvir etməyə çalışır. Belə təsvirlərə **naturadan rəsm** deyilir. Rəssam qarşısında olan naturanın formasını, rəngini, hissələrini müşahidə və müqayisə edə bilər.

Naturadan rəsm zamanı öz oyuncaqlarından istifadə edə bilərsiniz. Oyuncaqlar rəngarəng və müxtəlifdir — şən, məzəli, mülayim, düşündürücü və s.

YADDA SAXLA! Naturadan rəsm — qarşımızda olan varlıqların təsvir edilməsidir.

Sevimli oyuncağınızı çəkmək üçün əvvəlcə onun təsvirini vərəqdə düzgün yerləşdirin.

Oyuncağın təsviri hansı vərəqdə düzgün yerləşdirilmişdir?

1

2

3

4

5

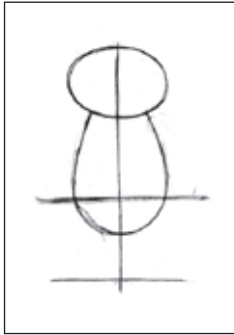

6

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Oyuncaqların təsvir ardıcılığı

1

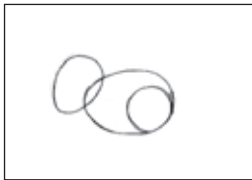
2

3

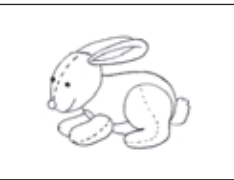
4

1

2

3

4

1

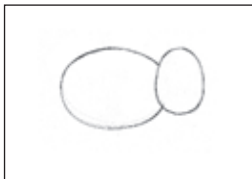
2

3

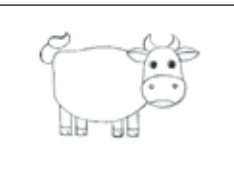
4

1

2

3

4

Quaş, pastel təbəşirlər

Yaradıcı tapşırıq

Albomda sevimli oyuncağını çək. Vərəqdə onu düzgün yerləşdirməyə çalış.

Oyuncaqlar hansı hissələrdən ibarətdir?

Bu oyuncaqların həyatda olan varlıqlardan fərqli və oxşar cəhətləri nədir?

9. GÜLDAN ÇƏKİRİK

Güldanlar formasına və hazırlandığı materiala görə fərqlənir.

Güldanlar arasında hansı fərqlər var?

Ağac

Şüşə

Gil

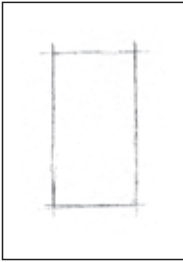

Mis

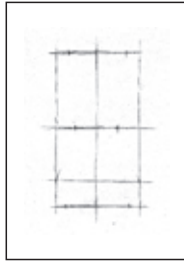
SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Naturadan güldanın rəsmini çəkərkən diqqətlə müşahidə apar. Ardıcılığa əməl etməklə onu çək:

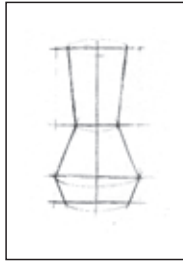
1. Güldanın en və hündürlüyünü müqayisə edərək, onu vərəqdə yerləşdir.
2. Güldan simmetrik olarsa, mərkəzdən simmetriya oxunu çək.
3. Formaya uyğun kənar xətlərini dəqiqləşdir.
4. Detallarını əlavə et.
5. Güldanı rənglə.

1

2

3

4

5

Naturadan rəsm zamanı mərhələlərin ardıcılığına əməl etmək vacibdir. Bu biliklərdən digər məişət əşyalarının çəkilməsində də istifadə edə bilərsiniz.

Quaş, akvarel, rəngli karandaşlar

Yaradıcı tapşırıq

Naturadan güldan çək.

Güldanın hissələri hansı həndəsi formalara bənzəyir?

10. TƏSVİRİ SƏNƏTİN JANRLARI

İnsanlar hələ qədim zamanlardan gördüklərini təsvir edərdilər. Bunu Qobustan qayaüstü rəsmlərində də görmək olar.

Təsviri sənət əsərləri məzmun və xarakterindən asılı olaraq janrlara ayrılır: **mənzərə, natürmort, portret, süjetli əsərlər.**

Təbiətin gözəlliyi hər zaman rəssamları cəlb etmişdir. Təbiət təsvirləri **mənzərə** adlanır.

Natürmort — “cansız təbiət” mənasını bildirir. Natürmortda hər gün məişətdə istifadə etdiyimiz əşyalar, güllər, meyvə və tərəvəzlər təsvir olunur.

Əsərlərin janrını müəyyən et.

Səttar Bəhlulzadə.
“Torpağın arzusu”

Toğrul Nərimanbəyov.
“Natürmort”

Portret janrında insanın üz cizgiləri, xarakteri və əhvalı təsvir edilir.

Tahir Salahov.
“Fikrət Əmirov”

Süjetli əsərlər rəssamın müşahidələrinə əsaslanır və mövzu əsasında qurulur. Onun məzmununu isə gündəlik həyatda və keçmişdə baş verən hadisələr təşkil edir.

Böyükağa
Mirzəzadə.
“Bizim kəndin
sakinləri”

? Böyükağa Mirzəzadənin
və Toğrul Nərimanbəyov-
vun əsərlərinə bax.
Burada rəssamlar hansı
mövzuları təsvir etmişlər?

Toğrul
Nərimanbəyov.
“Muğam”

Quaş, rəngli karandaşlar, pastel təbəşirlər

Yaradıcı tapşırıq

Təsviri sənətin janrlarından birinə aid rəsm çək. Bu, portret, mənzərə, natürmort və ya insanın gündəlik həyatında baş verən hadisələrdən ibarət süjetli rəsm ola bilər.

? Təsviri sənətin hansı növlərini tanıyırsan?
Portretlə süjetli əsərlər arasında hansı fərq var?

ÖZÜNÜ YOXLA

1. Əşyalar üzərində naxışları müəyyən et:

*Nəbati naxışlar

*Həndəsi naxışlar

1

2

3

4

2. Qablar hansı materialdan hazırlanıb?

3. Simmetrik olan əşyaları sadala.

4. Rəssam əsərlərində janrları ardıcılığa əsasən müəyyən et:

mənzərə

natürmort

süjetli əsərlər

portret

1
Davud Kazimov.
“Səməd Vurğunun
portreti”

2
Rövşən Məmmədov.
“Muğam dünyası”

4
Telman Abbasov. “Kənd”

3
Nadir Əbdürrəhmanov. “Qızlar”

5. Hər bir rəssam əsərinə iki sual fikirləş. Bu suallar əsərlərin məzmununa aid olsun və təsviri sənətin janrını müəyyən etsin.

Məsələn:

1. Davud Kazimov əsərində kimi təsvir etmişdir?

2. İnsanın üz cizgiləri, xarakteri, əhvalı təsvir olunan əsərlər necə adlanır?

3. TƏBİƏT VƏ İNSAN

11. AZƏRBAYCAN SƏNƏTKARLARI

Əzim Əzimzadə (1880 – 1943)

Azərbaycanın Xalq rəssamı Əzim Əzimzadənin təsviri sənətimizin inkişafında böyük rolu olmuşdur. O, istedadı və çalışqanlığı sayəsində böyük sənətkar kimi tanınmışdır.

Onun əsərlərində xalqın həyatı, yaşayışı və ölkədə baş verən hadisələri əks etdirən mövzular xüsusi yer tutmuşdur.

Ə.Əzimzadə “Varlı evində toy”, “Kasıb evində toy”, “Kasıb evində Ramazan”, “Varlı evində Ramazan”, “Oxutmu-ram, əl çəkin” və digər əsərlərində yaşadığı dövrü məharətlə əks etdirmişdir.

“Kasıb evində
Ramazan”

Əsərlər haqqında
düşündüklərini söylə.
Rəssam onlar arasında
hansı fərqi göstərməyə
çalışmışdır?

“Varlı evində
Ramazan”

Bəhruz Kəngərli (1892 – 1922)

Bəhruz Kəngərli rəssamlıq təhsili almış ilk azərbaycanlı rəssamdır. Rəssamın karandaş, kömür, akvarel və yağlı boya ilə müxtəlif janrlarda yaratdığı əsərlər muzeylərdə saxlanılır.

B.Kəngərli Azərbaycanda mənzərə janrının əsasını qoymuşdur. O, "İlanlı dağ", "Minarəsi dağılmış məscid", "Qovaq ağacı", "Şəlalə" kimi mənzərələr yaratmışdır. Sənətkar portret janrında çəkdiyi "Yaylıqlı qız", "Qaçqın İmran heybə ilə", "Qırmızı yaylıqlı qız" əsərlərini qaçqın taleyini yaşayan insanlara həsr etmişdir. Rəssam bu mövzuda "Qaçqınlar" silsiləsindən olan bir çox əsərlər yaratmışdır.

? "İlanlı dağ" mənzərəsində rəssam hansı rənglərdən istifadə etmişdir?
"Qaçqın İmran heybə ilə" portreti haqqında nə demək olar?

"İlanlı dağ"

"Qaçqın İmran heybə ilə"

Yaradıcı tapşırıq

Ə.Əzimzadə və B.Kəngərli yaradıcılığı haqqında əlavə məlumat topla və təqdim et.

? Ə.Əzimzadə və B.Kəngərlinin əsərlərinin oxşar və fərqli cəhətləri hansılardır?

12. QIŞIN MÖCÜZƏLƏRİ

Qarlı, şaxtalı qış təsvir olunan əsərlərə bax.

Rəssamlar qış fəslini fərqli təsvir etmişlər: İ.Levitan möcüzəli qış meşəsini, T.Tağıyev isə Neft daşlarında sərt qışın gözəlliyini kətana ustalıqla köçürmüşlər.

İsaak Levitan. "Qışda meşə"

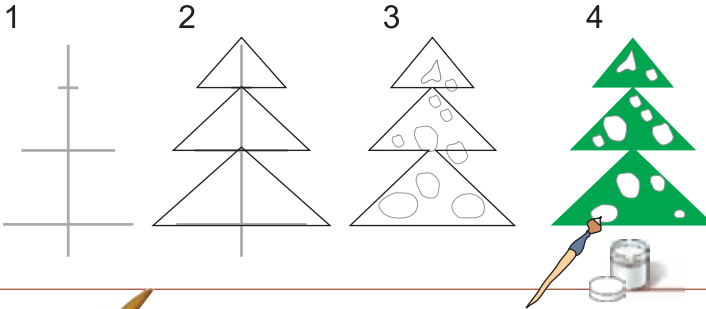
? Bu əsərlərdə hansı rənglər üstünlük təşkil edir – isti və ya soyuq?

Tağı Tağıyev. "Neft daşlarında qış"

Şam ağacının çəkilmə ardıcılığı

Şam ağacını çək və quaşdan istifadə edərək əvvəlcə rənglə, quruduqdan sonra isə üzərinə ağ ləkələr — qar çək. Bu ağacdan çəkdiyən rəsmdə də istifadə edə bilərsiniz.

Qış mənzərəsi. Şagird işi

Quaş, rəngli karandaşlar, pastel təbəşirlər

Yaradıcı tapşırıq

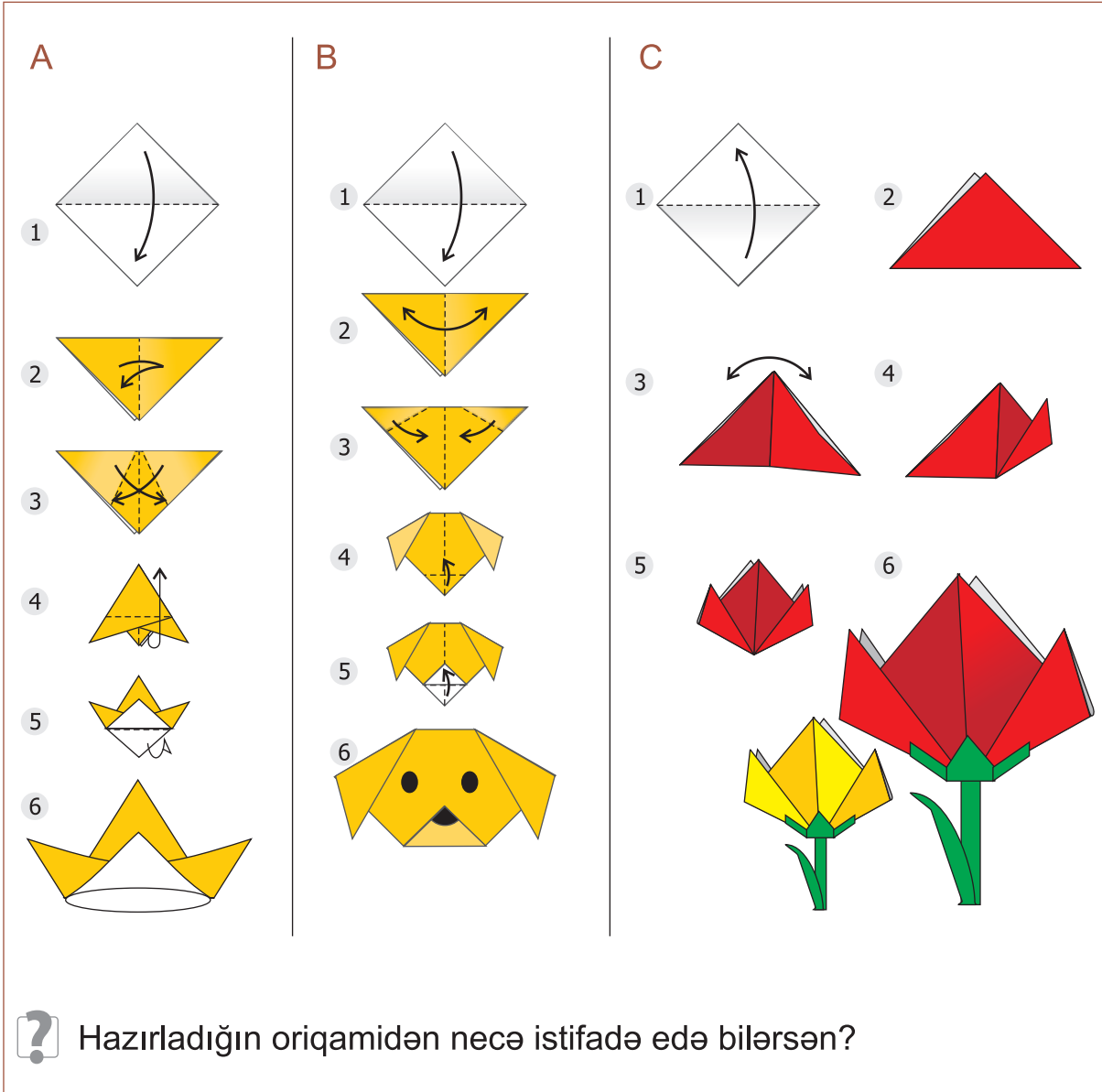
Qışda müşahidə etdiklərini çək.

? Qışda təbiətdə hansı dəyişikliklər baş verir?

13. ORIQAMI

Hər gün istifadə etdiyimiz kağız ilk dəfə Çində icad edilmişdir. Kağızı qatlamaqla müxtəlif fiqurlar hazırlamaq olar. Kağızqatlama sənəti **oriqami** adlanır. "Oriqami" — yapon dilində "qatlanmış kağız" deməkdir.

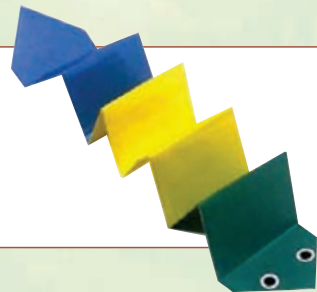
İlk oriqami nümunələri Çində meydana gəlmişdir. Daha sonra Yaponiyaya keçmişdir. Oriqaminin əsas inkişafı yaponların adı ilə bağlıdır.

Rəngli kağızlar

Yaradıcı tapşırıq

Nümunələrdə göstərilən ardıcılığa əməl etməklə oriqami düzəlt.

14. PLASTİLİN NÖYİ BACARIR

İnsanlar qədim zamanlardan heyvanları təsvir edir, onların hərəkətinin çeviklik və gözəlliyinə heyran qalırdı.

Quş, heyvan, balıq və həşəratların təsvirini **animalistika janrına** aid edirlər. Heyvanları təsvir edən rəssamı isə **animalist** adlandırırlar.

Çin animalistika janrından nümunələr.

Rəngkarlıq

Rus animalistika janrından nümunələr.

Qrafika

Heykəltəraşlıq

Rəssam Vasiliy Alekseyeviç Vatagin

Təsvirin yaradılması üsullarından biri də yapmadır. Yapma zamanı gil və plastilindən istifadə olunur. Plastilin yumşaq olduğu üçün nümunə üzərində düzəliş etmək asan olur.

Onunla iş zamanı lazım olan hissəni əsas kütlədən sığallamaqla, basmaqla, dartmaqla ayırmaq lazımdır.

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

1. Plastilə heyvan fiquru yaparkən onun xüsusiyyətlərini müşahidə və müqayisə et.
2. Rəng seçimini müəyyənləşdir.
3. Plastilini dartmaqla, sıxmaqla, basmaqla ümumi kütləni hissələrə ayır.
4. Fiqurun detallarını hazırla və sığallamaqla dəqiqləşdir.

Bütöv plastilin kütləsindən heyvan fiqurunu yapmağa çalış.

1

2

3

4

1

2

3

4

Plastilin və ya gil

Yaradıcı tapşırıq

Sevimli heyvan fiqurunu yap.

Heyvan fiquru hansı hissələrdən ibarətdir?

15. RƏSSAM-HEYKƏLTƏRƏŞ

Çox qədim zamanlarda insanlar gili əzməklə müxtəlif formalara salmağın mümkün olduğunu aşkar etmişlər.

Yapma sənətinin təməli belə qoyulmuşdur. Öz əsərlərini plastilin və ya gildən yapan rəssama **heykəltəraş**, onun əsərinə isə **heykəl** deyilir.

Heykəl həcmli təsvirdir. Həcmli təsvirə isə hər tərəfdən baxmaq mümkündür.

? Heykəltəraş Ömər Eldarovun və Mironun əsərlərinə bax. Oxşar cəhətlər hansıdır?

Ömər Eldarov.
“Həyatın dörd anı”

Qədim Yunan heykəltəraşı
Miron. “Diskullayan”

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

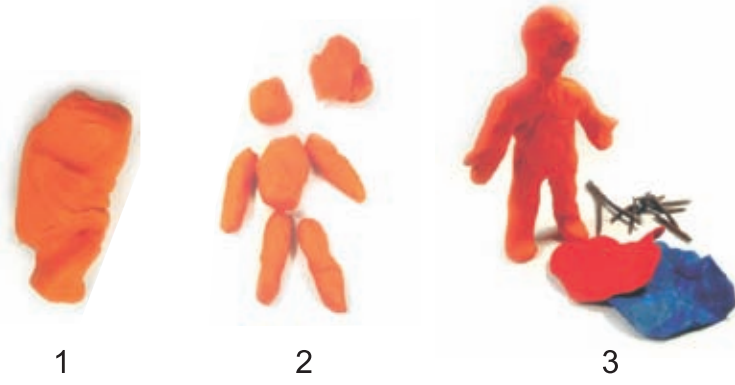
İnsan fiqurunu aşağıdakı ardıcılığa əməl etməklə düzəltmək olar:

1. Baş, boğaz, gövdə, ayaqlar və qollara uyğun olaraq plastilini hissələrə ayır.
2. Onları uyğun formalara sal.
3. Detalları (əllər, qas, göz, burun, ağız, qulaq) və elementləri dəqiqləşdir.
4. İnsan fiquruna müxtəlif hərəkət formaları ver.

Plastilnlə iş zamanı bir rəngdən digər rəngə keçdikdə əllərini və plastik bıçağı əsgə parçası ilə təmizlə.

4

İnsan fiqurunun şəkildə göstərilən hərəkətlərini müəyyən et. Hərəkətlərdən birini plastilindən düzəltməyə çalış.

Plastilin və ya gil

Yaradıcı tapşırıq

Nümunəyə əsasən adam fiquru düzəlt.

Adam fiqurunu düzəltmək üçün nəyi nəzərə almaq lazımdır?

ÖZÜNÜ YOXLA

1. Əzim Əzimzadənin və Bəhrüz Kəngərlinin ən çox çəkdikləri təsvirləri ifadələrə əsasən seç:

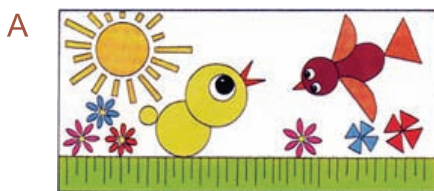
İnsanın gündəlik həyatının təsvirləri

Təbiət təsvirləri

İnsan xarakterinin təsviri

2. İfadələrdə hansı janrları müəyyən etmək olar?

3. Oriqami və aplikasiyanı göstər. Onların bir-birindən fərqi izah et.

B

C

Ç

4. Kağızla iş nümunələrində animalistika janrına aid olanı müəyyən et.

5. Rəssam əsərləri arasındakı fərqi izah et.

Toğrul Nərimanbəyov. "Muğam"

Zakir Əhmədov. "Muğam"

16. MƏİŞƏT ƏŞYALARININ GÖZƏLLİYİ

Məişətdə istifadə etdiyimiz əşyalardan biri də qab-qacaqdır. Onlar ağacdan, gildən, dəmirdən, plastik kütlədən, şüşədən və başqa materiallardan hazırlanır. Belə əşyaların hazırlanmasında rəssam-dizaynerin rolu böyükdür. **Dizayn** — rəsm, ideya, layihə deməkdir. Bu rəssamlar çalışırlar ki, istifadə edilən əşyalar rahat və eyni zamanda, gözəl olsun.

? Gördüyün qablar nə üçün lazımdır?

Qablar uzun və qısa, enli və ensizdir, müxtəlif dərinlik və formaya malikdir. Onların qapaq, qulp, oturacaq hissələri də olur.

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Plastilinlə iş

Plastilindən qabları aşağıdakı ardıcılığa əməl etməklə düzəltmək olar:

1. Hissələri müəyyənləşdir.
2. Onları uyğun formaya sal.
3. Əşyanı dəqiqləşdir və naxışlarını əlavə et.

YADDA SAXLA. Dizaynerin əsas məqsədi — hazırladığı əşyaların insanlar üçün rahat və faydalı olmasıdır.

Plastilin və ya gil

Yaradıcı tapşırıq

Nümunələrə əsasən qab-qacaq düzəlt.

? Şəkildəki məişət əşyaları bir-birindən nə ilə fərqlənir?
Onlara gözəl görkəm verən nədir?

17. TƏSƏVVÜRƏ ƏSASƏN QUŞLARI ÇƏKİRİK

Təbiətdə quşların müxtəlif növlərinə rast gəlmək olar. Quşlara əlvan qanadları, kəkilləri xüsusi yaraşlıq verir.

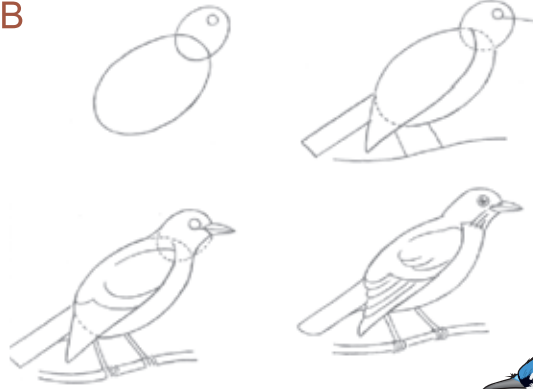
Rəssam qarşısında olanı naturadan çəkir. Çox zaman gördüyünü diqqətlə müşahidə, müqayisə edir və onun əsas xüsusiyyətini yaddaşında saxlayır. Sonra təsəvvürünə əsasən təsvir edir.

Quşları təsəvvürə əsasən göstərilən mərhələlərlə çəkmək olar.

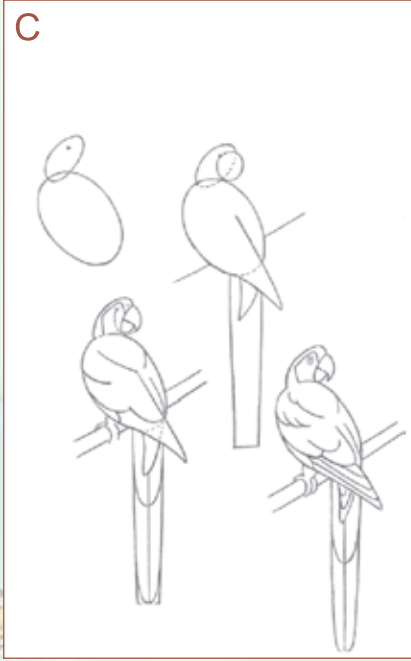
A

B

YADDA SAXLA. Əvvəlki müşahidələr əsasında çəkilənlərə **təsəvvür əsasında rəsm** deyilir.

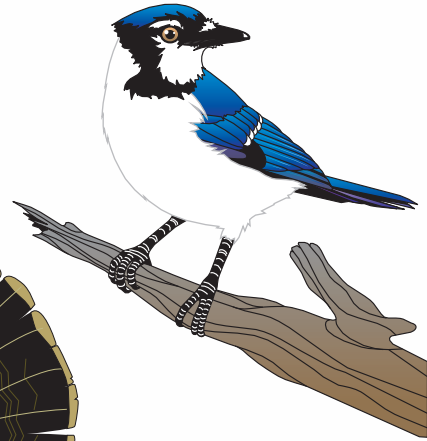
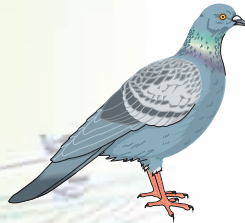

Rəngli karandaşlar, flomasterlər, pastel təbaşirlər

Yaradıcı tapşırıq

Təsəvvürə əsasən quş rəsmi çək. Bu zaman quşların yaşayış tərzini və onları əhatə edən mühiti nəzərə al.

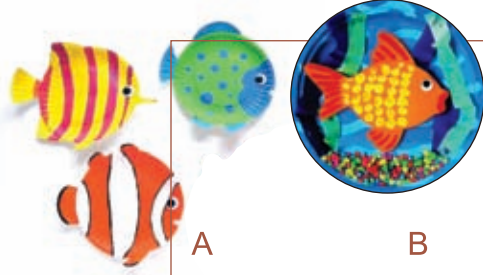
? Heyvan və quşları təsvir edən rəssam necə adlanır?
Şəkildə gördüyün quşlar harada yaşayırlar?

18. SUALTI DÜNYANIN SAKİNLƏRİ

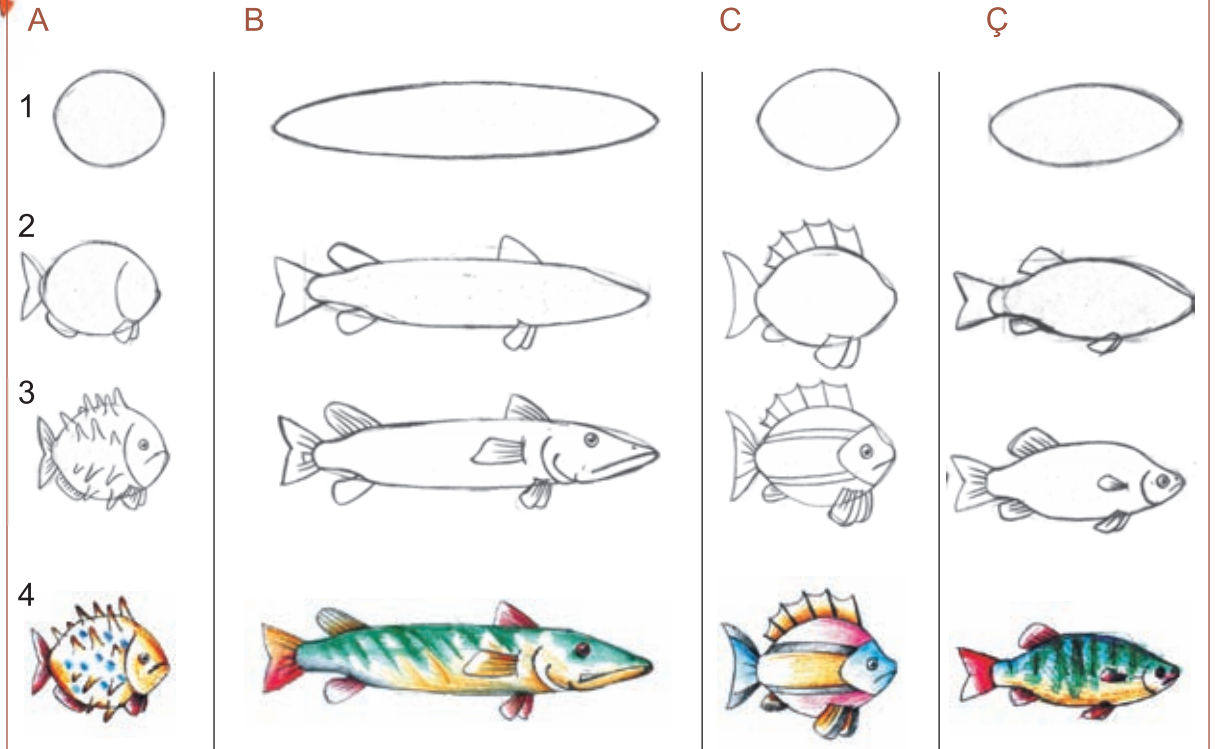
Dəniz və okeanların dərinliklərində böyük, kiçik, bəzəkli və əlvan rəngli müxtəlif canlılar yaşayır. Onların arasında balıqlar xüsusi yer tutur.

Balıqlar bədən, qəlsəmələr, üzgəclər və quyruqdan ibarətdir. Bu canlılar — dairəvi, oval, uzunsov və digər formalarda olur.

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Hər balığın öz forması və naxışı var. Təsvir ardıcılığını nəzərə alaraq balıqlardan birini çək. Nümunələrə bax və yeni balıq forması yarat.

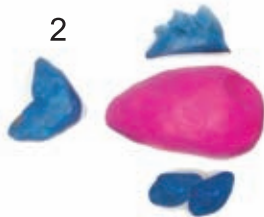

Balığı
plastilindən də
hazırlaya
bilərsən.

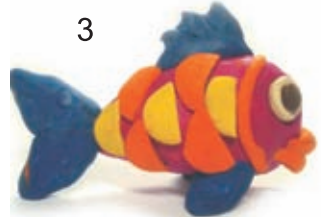
1

2

3

Rəngli karandaşlar, pastel təbaşirlər, flomasterlər

Yaradıcı tapşırıq

Qeyri-adi formaya və rəngə malik olan balıq çək və yaşadığı mühiti də əlavə etməyi unutma.

Balıqların üzərindəki naxış və rəngləri harada tətbiq etmək olar?

19. YURDUMUZA BAHAR GƏLİR

Bahar gələndə təbiət oyanır. Bu fəslin təsvirinə rəssamların əsərlərində tez-tez rast gəlmək olur. Hər fəslin öz gözəlliyi var. Qarlı-şaxtalı qışın da, qızılı yarpaqlarla torpağı bəzəyən payızın da, al-əlvən çiçəkli yayın da.

Ağacların tumurcuqlaması, quşların səsi baharın gəlişindən xəbər verir.

Verilmiş əsərlərə diqqətlə bax və nələrin təsvir olunduğunu müəyyən et.

Səttar Bəhlulzadə. "Çiçəklənən bağ"

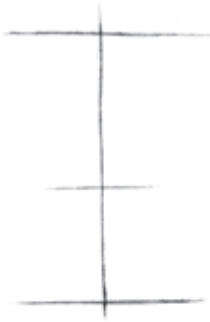

İsaak Levitan. "Bahar. Çiçəkləyən alma ağacları"

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Çiçəkləyən ağac

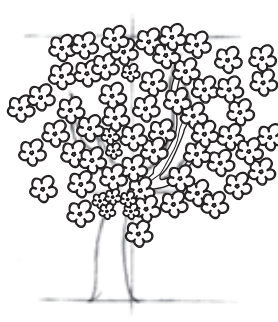
Bahar fəslində ağaclar çiçəkləyir. Təsvir ardıcılığını nəzərə alaraq, nümunəyə əsasən çiçəkləyən ağac çək.

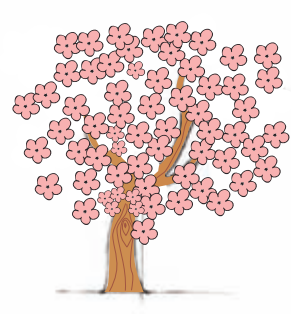
1

2

3

4

Quaş, flomasterlər, pastel tabaşirlər

Yaradıcı tapşırıq

Yaz mənzərəsi təsvir et.

Yaz fəslinin daha hansı xüsusiyyətlərini tanıyırsan?

Bahara, yazı aid hansı atalar sözü və tapmacaları xatırlayırsan?

20. XOŞ GƏLMİSƏN, ELİN ƏZİZ BAYRAMI!

Azərbaycan xalqının əziz bayramlarından biri də Novruz bayramıdır. Novruz bayramı qədim insanların əmək, əkinçilik, bolluq, bərəkət rəmzi və məişəti ilə bağlı yaranmışdır.

Səməni göyərtmək Novruzun ən müqəddəs əlamətidir. Xalqımız səməni göyərtməklə növbəti ilə bolluq, bərəkət arzulayır.

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Novruz xonçasının nemətlərini çəkmək üçün aşağıdakı ardıcılığa əməl et.

	1	2	3	4
A				
B				
C				
Ç				

Quaş, flomasterlər, pastel təbəşirlər

Yaradıcı tapşırıq

Novruz süfrəsinə aid natürmort çək.
Xonçanı bəzəkli yumurta, qoz-fındıq
və şirniyyatlarla bəzə.

Novruz bayramı hansı fəsilə əlaqədardır?
Novruz xonçasına nə daxildir?

ÖZÜNÜ YOXLA

1. Rəssamların əsərlərində Novruz bayramının əsas xüsusiyyətləri haqqında danış.

Böyükağa Mirzəzadə.
"Novruz"

Elmira Şaxtaxtinskaya.
"Novruza hazırlıq"

Xalidə Səfərova. "Novruz bayramı"

Anar Hüseynzadə. "Novruz bayramı"

2. Əsərlər təsviri sənətin hansı janrını əks etdirir?

3. Rəssamlar daha çox hansı (isti və ya soyuq) rənglərdən istifadə etmişlər?

4. Verilmiş şəkillər arasında yaz fəslinə aid olanı müəyyən et:

4. GÖZƏLLİK ALƏMİNƏ SƏYAHƏT

21. TƏBİƏTİ QORUYAQ

Gündəlik həyatda istifadə edilən süd, kibrit, şirə qutuları və digər materiallar istifadədən sonra tullanılır. Bu tullantıları məişət üçün gerekli, gözoxşayan əşyalara çevirmək olar. Təbiəti çirklənməkdən qorumağın bir yolu da budur.

Əsgər fiqurları

Stol

Gülqabı

Karandaş yonqarlarını vərəq üzərinə yapışdırmaqla düzəldilən fiqurlar.

Tullantılardan maraqlı tikililər düzəldib, şəhər kompozisiyası qurmaq olar.

Şagirdlərin əl işləri.

“Qədim şəhər” (tullantılardan hazırlanmış kompozisiya)

Rəngli kağız, karton, kağız və ya plastik qutular, flomasterlər, PVA yapışqanı

Yaradıcı tapşırıq

Tullantılardan istədiyiniz əşyanın konstruksiyasını düzəlt.

Tullantılardan daha nələr hazırlaya bilərsiniz?
Təbiəti daha necə qorumaq olar?

22. NAĞILLARDA XEYİRXAHLIQ VƏ QƏDDARLIQ

“Cırtan”.
Azərbaycan nağılı

Nağıllar — möcüzələrlə dolu sirli, sehrli aləmdir. Burada, adətən, xeyirxahlıq qəddarlıq üzərində qələbə çalır və hadisələr xoşbəxt sonluqla bitir.

Nağıllardakı obrazlar mətnə çəkilməmiş təsvirlərdə — **illüstrasiyalarda** daha aydın şəkildə göstərilir.

İllüstrasiya çəkmək üçün əvvəlcə nağılı diqqətlə oxumaq və yaxud yada salmaq lazımdır. Sonra orada baş verən hadisələri təsəvvür etmək olar.

“Cırtan” nağılına çəkilməmiş illüstrasiyalar
Azərbaycanın Xalq rəssamı Rasim Babayevə
məxsusdur.

Rəngli karandaşlar, flomasterlər, pastel təbəşirlər

Yaradıcı tapşırıq

Qəhrəmanların xarakterini — xeyirxah və ya qəddar obrazları sevimli nağılında göstərməyə çalış.

Oxuduğun nağıllarda təsvir olunan obrazlar haqqında nə deyə bilərsən?

23. NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİ ÇƏKİRİK

İnsanlar kəndə, rayona, şəhərə və ya başqa ölkələrə getmək üçün nəqliyyat vasitələrindən istifadə edirlər. Nəqliyyat vasitələrinə avtobus, qatar, təyyarə, gəmi və digərləri aiddir.

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Nəqliyyat vasitələrini ardıcılığa əsasən çəkə bilərsiniz:

1. Nəqliyyat vasitələrinin hündürlüyünü və enini qeyd et.
2. Elementləri əlavə etməklə nəqliyyat vasitəsinin rəsmini tamamla.
3. Rəsmi rənglə.

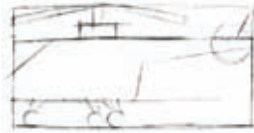
1

2

3

4

5

Rəngli karandaşlar, flomasterlər

Yaradıcı tapşırıq

İstədiyiniz nəqliyyat vasitəsinin rəsmini çək.

Rəsmlərdə hansı nəqliyyat vasitələri təsvir olunmuşdur?
Nəqliyyat vasitələrində mövcud olmayan hansı xüsusiyyətləri görmək istərdiniz?

24. GÜLLƏRİN MÖCÜZƏSİ

Güllər gözəllik rəmzidir. Rəssamlar güllərin gözəlliyini öz əsərlərində böyük məhəbbətlə təsvir edirlər. Yurdumuzun rəssamları zövqoxşayan mənzərələr yaratmışlar.

Mahmud Tağıyev təbiətimizi bəzəyən lalələrin, Xalidə Səfərova isə süsənlərin forma və rəngini məhərrətlə təsvir etmişdir.

Mahmud Tağıyev. "Lalələr"

Xalidə Səfərova. "Süsənlər"

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Güllərin aplikasiyası

1. Rəngli kağızlardan daire kəs, ortadan qatla.

2. Qatlanmış yarımdaيرələri dörd bərabər hissəyə böl.

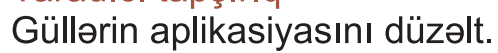

3. Kiçik daيرəyə kimi xətlər boyunca kəs.

4. Kəsilmiş hissələri buraraq sıx. Əlavə iki nümunə hazırla.

 Hansı gülləri tanıyırsan?
Gül-çiçəklər insanda hansı əhvalı yaradır?

25. BƏZƏK ƏŞYALARI

Bizi əhatə edən bəzəkli əşyalar **dekorativ-tətbiqi sənətə** aiddir. Dekorativ bəzək əşyalarını hazırlayan rəssama **zərgər** deyilir. Zərgərlik əşyalarını bəzəyərkən rəssam müxtəlif materiallardan istifadə edir: mirvari, rəngli şüşə və qiymətli daşlar.

Xalq sənətkarları qeyri-adi bəzək əşyaları düşünüb hazırlamışlar.

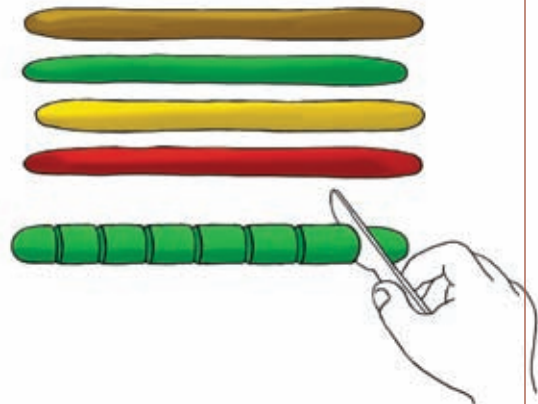
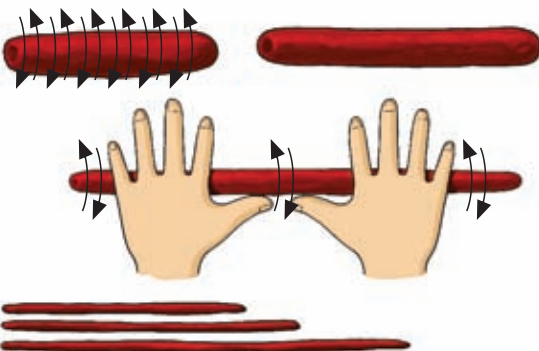
Qədim bəzək əşyalarının forması nəyi xatırladır?

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Muncuq düzümünü plastilindən də düzəltmək olar.

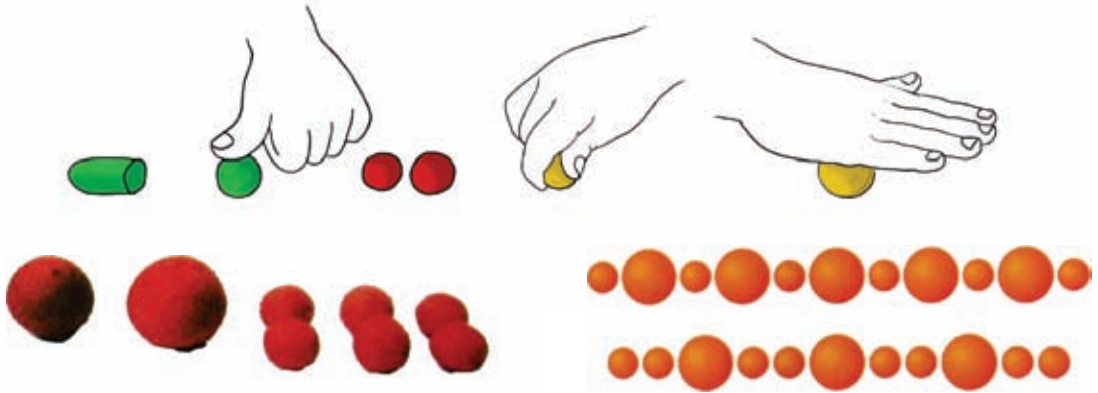
1. Əvvəlcə plastilindən uzun hörmələr düzəlt.

2. Onları bərabər hissələrə böl.

3. Hissələrdən yumru, oval və digər formalarda muncuqlar düzəlt. Muncuqlar böyük və kiçik ölçüdə ola bilər.

4. Muncuqları nazik məftilə düzərək yığ.

Muncuqların rəngi müxtəlif ola bilər: isti və ya soyuq, əsas və ya qarışıq rənglərdə.

Flomasterlər, plastilin, məftil

Yaradıcı tapşırıq

Rəngli flomasterlərlə müxtəlif muncuq düzümü çək.
Ən çox xoşuna gələnə plastilindən düzəlt.

Dekorativ-tətbiqi sənət nədir?

Necə fikirləşirsən, rəssamlar bəzək əşyalarını nə üçün düşünüblər?

26. DÜNYA ŞÖHRƏTLİ AZƏRBAYCAN İNCİLƏRİ

Xalça — dekorativ-tətbiqi sənətin növlərindən biridir. Xalçanın tarixi çox qədim dövrlərə gedib çıxır. Xalçalarda istifadə olunan naxış və təsvirlər onları toxuyan insanların harada və necə yaşadıklarından asılı olub.

Şöhrəti dünyaya yayılmış Azərbaycan xalçası dünya muzeylərində qorunub saxlanılır.

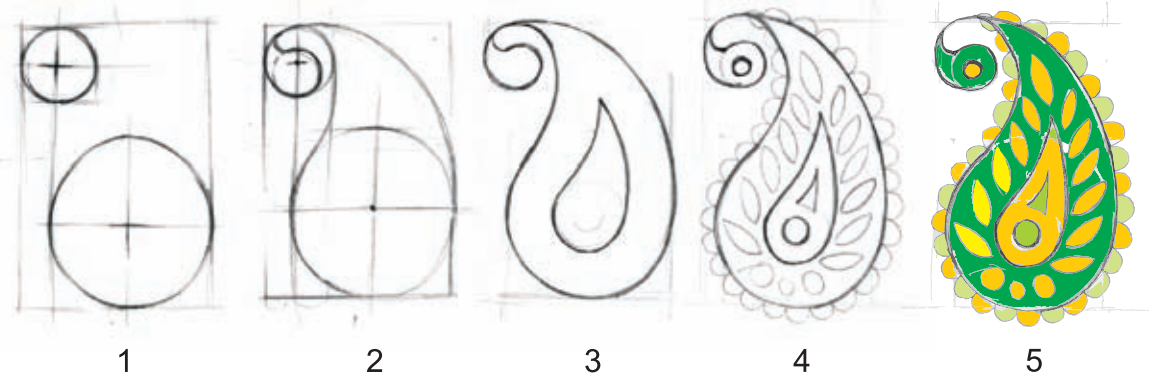
Azərbaycan xalçasını bəzəyən əsas naxış elementlərindən biri də butadır.

Xalçalarda istifadə olunan buta naxışları.

SƏNƏTKAR MƏSLƏHƏTİ

Buta naxışının çəkilmə ardıcılığı

Şagirdlərin hazırladıqları Buta nümunələri.

Butaların bəzədilməsində nələrdən istifadə olunub?

Rəngli karandaşlar, qələmlər, flomasterlər

Yaradıcı tapşırıq

Öz buta naxışını fikirləş və çək. Bəzəməyi unutma.

27. AZƏRBAYCAN SƏNƏTKARLARI

Qəzənfər Xəlqov (1898 – 1981)

Qəzənfər Xəlqov Azərbaycanın Xalq rəssamıdır. Onun portret janrında yaratdığı əsərlər Azərbaycan təsviri sənətinin dəyərli sənət nümunələrindəndir. Rəssamın məşhur əsəri — dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin portretidir. O, “Azərbaycan nağılları”na, “Koroğlu” dastanına, Abdulla Şaiqin “Qoç Polad”, Mirmehdi Seyidzadənin “Nərgiz” kitabına illüstrasiyalar çəkmişdir.

Nizami Gəncəvi

Həsən xan surəti üçün
geyim eskizi

Portret janrı haqqında nə deyə bilərsiniz?

Cəlal Qaryağdı (1915 – 2001)

Cəlal Qaryağdı görkəmli heykəltəraşdır. O öz əsərlərində döyüş və əmək qəhrəmanlarının surətlərini yaratmışdır. Böyük Vətən müharibəsi qəhrəmanlarından Həzi Aslanovun portreti xüsusilə diqqəti cəlb edir.

“Çoban” heykəli isə zəhmət adamını tərənnüm edir. Onun yaradıcılığında musiqi sənətinin görkəmli nümayəndələri — Bülbülün, Rəşid Behbudovun, Qara Qarayevin, Fikrət Əmirovun heykəl portretləri çox maraqlıdır.

Molla Pənah Vaqif, Mirzə Ələkbər Sabir, Nəriman Nərimanovun heykəlləri də istedadlı heykəltəraşın yadda qalan əsərlərindəndir.

M.P.Vaqif

M.Ə.Sabir

N.Nərimanov

Yaradıcı tapşırıq

Rəssamların yaradıcılığı haqqında əlavə məlumat topla və təqdim et.

Heykəl və rəsmin fərqi nədədir?

ÖZÜNÜ YOXLA

1. Rəssamların nağıllara çəkdiyi rəsmlər necə adlanır?

2. Nağıllardakı xeyirxah obrazlar haqqında nə deyə bilərsən?
3. Naxış nümunələri arasında butanı müəyyən et.

4. Gördüyün əşyaların hansı tullantılardan hazırlandığını müəyyən et.

1

2

3

4

5

5. Bu əşyaları necə hazırlamaq olar?

28. DÜNYANIN MƏŞHUR MUZEYLƏRİ

Luvr, Topqapı, Ermitaj — dünyanın məşhur muzeylərindəndir. Həmin muzeylərdə Azərbaycan sənətkarlığının qədim və gözəl nümunələri saxlanılır.

Luvr muzeyi. Luvr Fransada, Parisin mərkəzində yerləşir. Bu muzey əvvəl qala, sonra kral sarayı olub. Orada dünyanın məşhur təsviri sənət əsərləri saxlanılır. Muzeydə Azərbaycan sənətkarlarının yaratdığı nadir dekorativ-tətbiqi sənət nümunələri də nümayiş etdirilir. Bunlar xalçalar, gümüş, mis və bürüncdən düzəldilmiş bədii metal sənəti nümunələrimizdir.

Luvr muzeyi. Paris

Bürünc dolça

Topqapı sarayı muzeyi. Bu muzey ən qədim saraylardan biridir. O, Türkiyənin İstanbul şəhərində yerləşir.

Burada nümayiş etdirilən əşyaların bir çoxu dünyada bənzəri olmayan əsərlərdir. Azərbaycanın dekorativ-tətbiqi və təsviri sənət nümunələri bu muzeydə saxlanılır. Sənətkarlıq nümunələrimiz arasında say etibarilə ən görkəmli yeri müxtəlif metalдан düzəldilmiş ev əşyaları, zərgərlik nümunələri və silahlar tutur. Burada Azərbaycan toxuculuq sənətinin bir çox nadir nümunələri də saxlanmaqdadır.

Bunlardan parçaları, bədii tikmələri və xalçaları xüsusi qeyd etmək lazımdır.

Topqapı sarayı muzeyi. İstanbul

Kəmər fraqmenti

Polad dəbilqə

Ermitaj. Ermitaj muzeyi Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərinin mərkəzində, Neva çayının sahilində yerləşir.

Ermitajın zəngin və təmtəraqlı salonlarında keçmişdə yığıncaqlar, rəqslər, ballar keçirilərdi. Sonralar Ermitaj muzey kimi məşhurlaşdı.

Ermitajın Şərq mədəniyyəti və incəsənəti şöbəsində Azərbaycan ustalarının yaratdıqları qədim sənət nümunələri də var.

Burada ən qədim dövrlərdən Azərbaycan

ustaları tərəfindən düzəldilmiş zərgərlik, saxsı, daş, taxta üzərində oyulmuş sənət əsərləri və müxtəlif növlü toxuculuq nümunələri vardır.

Sankt-Peterburq Dövlət Ermitajında metaldan düzəldilmiş sənət nümunələri ilə yanaşı, bir çox orijinal formalı, bəzəkli məişət əşyalarımız da nümayiş etdirilir.

Ermitaj. Sankt-Peterburq

Ermitajın Şərq mədəniyyəti və incəsənəti şöbəsində saxlanılan sənət nümunələri

Bürünc qab

Tunc şamdan

Yaradıcı tapşırıq

Tanış olduğun muzeylər haqqında əlavə məlumat topla və təqdim et.

Muzeylər nə üçün yaradılır?

Dünyanın hansı məşhur muzeylərinin adını sadalaya bilərsən?

Muzeylərdə nələr nümayiş etdirilir?

BURAXILIŞ MƏLUMATI

TƏSVİRİ İNCƏSƏNƏT – 2
Ümumtəhsil məktəblərinin 2-ci sinfi üçün
Təsviri incəsənət fənni üzrə dərslik

Tərtibçi heyət:

Müəlliflər:	Yeganə Qələndar qızı Cəlilova Kəmalə Əhməd qızı Cəfərzadə
Dil redaktoru	Kəmalə Cəfərli
Nəşriyyat redaktoru	Nailə Allahverdiyeva
Bədii redaktor	Tələh Məlikov
Texniki redaktor	Zeynal İsayev
Dizayner	Tələh Məlikov
Rəssamlar	Məzahir Hüseynov, Elmir Məmmədov
Korrektor	Aqşin Məsimov

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin qrif nömrəsi:
2018-019

© Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi – 2018

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Hesab-nəşriyyat həcmi 5,8. Fiziki çap vərəqi 7. Səhifə sayı 56.
Kağız formatı 70×100¹/₁₆. Ofset kağızı. Məktəb qarnituru. Ofset çapı.
Tiraj 150276. Pulsuz. Bakı – 2018

“Bakı” nəşriyyatı
Bakı Az1001, H.Seyidbəyli küç. 30

Pulsuz

Əziz məktəbli !

Bu dərslik sənə Azərbaycan dövləti tərəfindən bir dərs ilində istifadə üçün verilir. O, dərs ili müddətində nəzərdə tutulmuş bilikləri qazanmaq üçün sənə etibarlı dost və yardımçı olacaq.

İnanırıq ki, sən də bu dərsliyə məhəbbətlə yanaşacaq, onu zədələnmələrdən qoruyacaq, təmiz və səliqəli saxlayacaqsan ki, növbəti dərs ilində digər məktəbli yoldaşın ondan sənə kimi rahat istifadə edə bilsin.

Sənə təhsildə uğurlar arzulayırıq!